

بِنَمَّ خَدا

آشنایی با معماری معاصر در ایران و جهان

مؤلفان:

دکتر مهندس رضانی

(دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات)

دکتر میلان لفت

(دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی)

عنوان و نام پدیدآور :	رضایی، مهناز - ۱۳۶۹	سرشناسه :
مشخصات نشر :	آشنایی با معماری معاصر در ایران و جهان/مولفان مهناز رضائی، میلاد الفت. تهران: انتشارات علم و دانش، ۱۴۰۲.	
مشخصات ظاهری :	۱۹۶ ص: مصور(رنگی)، جدول.	
شابک :	۹۷۸-۶۲۲-۵۲۰۲-۴۶-۷	
وضعيت فهرست نويسى:	فيما	
يادداشت:	كتابنامه.	
موضوع:	معماري — تاريخ	
	Architecture — History	
	معماري — ايران — تاريخ	
	Architecture — Iran — History	
شناسه افزوده :	الفت، میلاد، - ۱۳۶۷	
رده بندی کنگره :	NA۲۰۰	
رده بندی دیوبی:	۷۲۰/۹	
شماره کتابشناسی ملی:	۹۳۶۷۰۹۲	
اطلاعات رکورد کتابشناسی:	فيما	

نام کتاب • آشنايی با معماری معاصر در ايران و جهان
 تاليف • مهناز رضائی، میلاد الفت
 ناشر • علم و دانش
 نوبت چاپ • اول، ۱۴۰۲
 صفحه آرایی • محمد تیموری
 طرح جلد • میلاد الفت
 چاپ/صحافی • علم و دانش
 شمارگان • ۵۰۰ جلد

قيمت • ۱۷۰ هزار تومان
 شابک • ۹۷۸-۶۲۲-۵۲۰۲-۴۶-۷

نشانی: تهران/میدان انقلاب، خیابان انقلاب، بین اردیبهشت و ۱۲ فروردین، ساختمان ۳۱۰، طبقه زیرزمین
 تلفن: ۰۶۶۴۱۵۴۵۹-۶۶۴۱۴۵۶۰

ایمیل: teymori_۱۳۵۵@yahoo.com

سایت: www.elmo-danesh.ir

فهرست مطالب :

فصل اول: به سوی معماری نوین

۱۶	مقدمه
۱۶	شاخصه‌های مسکن تاریخی معماری نوین
۱۷	همسوی با پیشرفت تکنولوژی در انقلاب صنعتی
۱۸	مروری بر باغ‌سازی سبک باروک
۱۹	روکوکو
۲۰	انقلاب کبیر فرانسه
۲۱	مبانی شهرسازی مدرن
۲۲	تجدید حیات گرایی سالهای ۱۷۵۰
۲۲	نوگوتیک
۲۳	سبک جورجین در تجدید حیات گرایی
۲۴	نقاط گرایی (اکلکتیزم)
۲۵	جمع بندی

فصل دوم: معماری در دوران انقلاب صنعتی

۲۸	مقدمه:
۲۹	کریستال پالاس
۳۰	نمایشگاه‌های جهانی
۳۰	نمایشگاه جهانی پاریس
۳۰	نمایشگاه کلمبین
۳۰	نیاز به اخلاق در معماری
۳۱	کوبیسم

۳۲	فوتوریسم
۳۴	زهقست هنر نو
۳۵	وریسم
۳۵	معماری اکسپرسیونیسم
۳۶	کانستراکتیویسم
۳۷	هنر دکو و هنر مدرن
۳۸	مشاهیر
۳۸	تونی گارنیه
۳۹	آدولف لوس
۳۹	هنری وانده ولد
۴۰	چالرز رنه مکینتاش
۴۰	جمع بندی

فصل سوم: معماری دوران مدرن

۴۴	مقدمه
۴۴	تاریخچه معماری مدرن
۴۵	سبک معماری مدرن اولیه
۴۵	معماری مدرن متعالی
۴۶	معماری مدرن متاخر
۴۶	روانکاوی تحولات نقاشی و معماری در بستر تاریخی جنگ جهانی اول تا جنگ جهانی دوم
۴۷	بررسی رویکردهای بازسازی در معماری بعد از جنگ
۴۸	تعاریف
۴۸	تعامل معماری و طراحی صنعتی

۵۰	معماران معروف و آثار
۵۴	شکست معماری مدرن
۵۵	معماری های تک
۵۶	های تک
۵۶	پیدایش معماری های تک
۵۷	خاستگاه معماری های تک
۵۷	پیشینه های تاریخی معماری های تک
۵۸	پیشینه های نظری معماری های تک
۵۹	معماران های تک
۶۱	آثار سبک های تک
۶۱	معماری های تک در جهان
۶۲	معماری های تک در ایران
۶۷	های تک در ایران
۶۸	منتقدان معماری های تک
۶۹	معماری اکوتک
۷۱	معماری اکوتک و صرفه جویی در انرژی
۷۲	ویزگی های بنایی ساخته شده به سبک اکوتک
۷۳	معماران موفق سبک اکوتک
۷۴	نمونه بنایی ساخته شده به سبک معماری اکوتک
۷۷	معماری پایدار
۷۸	اصول معماری پایدار
۷۹	توسعه پایدار چیست و چرا ضروری است؟

۸۱	توسعه پایدار
۸۲	پایداری در معماری
۸۳	مزایای اقتصادی
۸۴	مزایای اجتماعی
۸۵	مزایای محیطی
۸۶	مواد هوشمند
۸۷	تعريف هوشمندی
۸۸	ساختمان هوشمند
۸۹	طبقه بندی مصالح هوشمند
۹۰	نظرات معماران در مورد معماری پایدار
۹۱	اصول معماری پایدار
۹۲	نمونه ساختمان‌های طراحی شده توسط معماری پایدار
۹۷	جمع‌بندی

فصل چهارم: دوران پسا مدرن

۱۰۰	مقدمه
۱۰۰	فلسفه معماری پست مدرن
۱۰۱	معماری پست مدرن
۱۰۴	خانه و نتوری
۱۰۵	ساختمان ای تی ان‌تی
۱۰۹	تفاوت معماری مدرن و پست‌مدرن
۱۰۹	ساختمان پست‌مدرنیستی
۱۰۹	معماری دیکانسترالشن

۱۱۲	تعریفی از دیکانسٹراکشن
۱۱۳	موضوع اصلی دیکانسٹراکشن
۱۱۵	دیکانسٹراکشن در هنر و معماری
۱۱۷	نگاهی بر مشاهیر سبک دیکانسٹراکشن
۱۱۸	دیکانسٹراکشن در ایران
۱۱۹	فولدینگ
۱۲۰	مشخصه‌های معماری فولدینگ
۱۲۳	دلوز و فلسفه فولدینگ
۱۲۴	فرانک گری
۱۲۵	زاها حیدر و معماری فولدینگ
۱۲۶	فولدینگ و دیکانسٹراکشن
۱۲۷	آثار و معماران سبک معماری فولدینگ
۱۲۹	بیونیک
۱۳۰	تعریف معماری بیونیک
۱۳۱	الگوبرداری فرم و ساختار از طبیعت در طراحی بناها
۱۳۳	نمونه‌هایی از الهام گیری انسان از طبیعت در دوران معاصر
۱۳۳	ساختمان لودویک ارهارد هاس
۱۳۴	برج میکونی ترنینگ تورسو
۱۳۴	برج مخابراتی بارسلونا
۱۳۵	مراحل طراحی بیونیک
۱۳۶	رابطه طراحی معماری پایدار با طراحی معماری بیونیک
۱۳۶	طراحی معماری با رویکرد بیونیک، نمونه موردی طراحی پوسته‌های معماری با الهام از صدف آبالون

۱۳۹ _____ جمع بندی

فصل پنجم: معماری معاصر در کشورهای آسیایی و در حال توسعه

۱۴۲ _____ مقدمه

۱۴۳ _____ منطقه گرایی

۱۴۴ _____ نظریات منطقه گرایی

۱۴۵ _____ منطقه گرایی و زمینه گرایی

۱۴۶ _____ منطقه گرایی و مدرنیسم

۱۴۷ _____ منطقه گرایی نوین

۱۴۸ _____ تفاوت منطقه گرایی بومی و منطقه گرایی نوین

۱۴۹ _____ منطقه گرایی انتقادی و معماری پایه‌گذاری

۱۵۰ _____ منطقه گرایی نوین در خاورمیانه و ایران

۱۵۱ _____ آثار مشهور با رویکرد معماری منطقه گرا

۱۵۲ _____ جمع بندی

فصل ششم: ایران و دوران مدرن

۱۶۰ _____ مقدمه

۱۶۱ _____ معماری مسکونی دوره قاجار

۱۶۲ _____ ویژگی‌های پلان‌های مسکونی دوره قاجار

۱۶۳ _____ معماری دوره‌ی پهلوی اول

۱۶۴ _____ امکان سنجی پیدایش معماری التقاطی متأثر از معماری اقلیمی سنتی ایران و معماری سبز غرب:

۱۶۵ _____ معماری الگوگرای معاصر ایران

۱۶۶ _____ تأثیر سنت و مدرنیته بر بناهای عمومی دوره پهلوی اول شهرتبریز

فهرست ۱۱

۱۶۶	معمار باشی‌های دربار ناصری
۱۶۷	معماری و شهرسازی ایران در دوران گذار
۱۶۸	جایگاه هنر آجرکاری تزیینی در معماری دوره پهلوی اول
۱۶۹	زمینه گرایی در آثار معماران غیر ایرانی در دوره پهلوی اول (مدرسه البرز و ایرانشهر)
۱۷۰	تأثیر ملی گرایی بر معماری بناهای حکومتی دوره پهلوی اول
۱۷۱	معماران ایرانی و خارجی پهلوی اول و آثار شاخص آن دوران
۱۷۲	بررسی تاثیر شاخصه‌های معماری پل آبکار بر سیمای شهری تهران در دوره پهلوی اول
۱۷۳	تحویل و دگرگونی گروه‌های آموزشی دانشکده هنرهای زیبا
۱۷۴	معماری مسکونی دوره پهلوی دوم
۱۷۵	عوامل پس زمینه تحولات معماری معاصر ایران در دوران پهلوی دوم و مقایسه تطبیقی آن با ترکیه
۱۷۶	مشاهیر معماری ایران
۱۸۰	جمع‌بندی
فصل هفتم: معماری معاصر ایران پس از انقلاب اسلامی	
۱۸۲	مقدمه
۱۸۲	حریان‌های نوگرا
۱۸۳	فرهنگ
۱۸۴	معماران معاصر
۱۸۵	لیلا عراقیان (۱۳۶۲)
۱۸۵	برخی آثار پس از انقلاب اسلامی
۱۸۶	پل طبیعت

مقدمه نگارنده‌گان

برای آشنایی با تمدن غرب و شکل‌گیری معماری در ایران و جهان، نیاز به دانش بیشتر نسبت به زمانه و زمینه و خاستگاه ایجاد آن است، بنابراین با درک چگونه زاده شدن و روند تکامل و بحران‌های معماری، می‌توان به درک درستی از فرآیند شکل‌گیری معماری در دوره معاصر رسید. اثر معماری حاصل موضوعات مختلفی در حوزه‌های گوناگون است، از جمله: سیاست، اقتصاد و فرهنگ و ... بنابراین معماری پدیده‌ای چند جانبه است که دستیابی به تمامی این حوزه‌ها کاری بسیار است.

از این روکتاب آشنایی با معماری معاصر ایران و جهان، می‌کوشد تا با شرحی ساده و روان، روند شکل‌گیری معماری معاصر را در غرب و ایران تا عصر کنونی و با تاکید بر خاستگاه‌ها، اندیشه‌ها، و گرایش‌های گوناگون بازگو نماید. موضوع این کتاب عمدها درباره معماری اروپا است و لیکن به معماری امریکا تا آنجا که در تفکر و فرهنگ غرب مشارکت داشته نیز مربوط می‌شود. آشنایی با ساختمان‌های شاخص و معماران برتر جهان و ایران کمک بزرگی به مخاطب در طراحی معماری خواهد کرد. بسیاری از معماران طراحی شده‌کار خود را با کارآموزی تحت نظر معماران معروف زمان خود شروع کرده‌اند و به مرور زمان مسکن خود را خلق کرده‌اند. در ابتدای مسیر طراحی معماری، کاملاً طبیعی و مفید است که از آثار معماران معروف جهان الگوبرداری شود.

کتاب حاضر مناسب با موضوعات بیان شده در هفت فصل تنظیم شده است که در فصل اول به مبحث به سوی معماری نوین پرداخته شده که شامل مواردی چون انقلاب کبیر فرانسه و ... می‌باشد و در فصل دوم به معماری دوران انقلاب صنعتی و سبک و مشاهیر آن دوران و فصل سوم به معماری مدرن و تاریخچه و معماران معروف آن دوره و پس از آن به دوران پسامدرن و نظریه پردازان و معماران آن زمان پرداخته شده است و در فصل پنجم به معماری معاصر در کشورهای آسیایی و در حال توسعه و در فصل ششم در باره ایران و دوره مدرن (فاجار، پهلوی اول و پهلوی دوم) و در فصل آخر به صورت اختصاصی به معماری معاصر ایران پس از انقلاب اسلامی و بررسی ساختمان‌های معاصر آن توجه شده است.

مخاطب این کتاب افراد و دانشجویانی هستند که به دلیل آشنایی مختصر با معماری معاصر غرب تصویر مبهمنی داشته و یا برای اولین بار در کلاس درس آشنایی با معماری جهان و یا معماری معاصر حضور می‌یابند. بنابراین این کتاب به عنوان مرجعی می‌باشد که به زبان ساده، به بررسی سیر تحولات تاریخی معماری معاصر پرداخته، که حتی می‌تواند تا حدی مشکلات و کمبودهای

دانشجویان معماری را در فهم معماری معاصر ایران و جهان پر نموده و برای خوانندگان دیگر و عموم مردم مفید باشد.

همچنین نویسنده‌گان بسیار خوشحال خواهند شد که از نظرات و بازخوردهای خوانندگان ارجمند استفاده کرده و در صورت داشتن ابهام یا پیشنهادات، نظرات ارزنده خود را به آدرس ایمیل هایی که در کتاب ذکر می‌گردد ارسال کنند. پیشایش از وقت و انتخاب خوانندگان محترم در مطالعه کتاب حاضر، کمال تشکر را داریم.

تابستان ۱۴۰۲

دکتر مهناز رضائی

دکتر میلاد الفت

آدرس ایمیل جهت ارائه نظرات و پیشنهادات:

mahnaz.rezaei111@yahoo.com

Molfat88@gmail.com